

نقشه جبالوجی افغانستان

از جنگ جهانی اول بدینسو استعمال نفت روز افزون شد و امروز یکی از منابع مهم انرژی جهان بشمار میرود و در حقیقت نفت ستون فقرات صنایع امروزی را تشکیل میدهد، از اینرو ابر قدرتها بزرگترین منابع آنرا در اختیار خود داشته، اجازه نمیدهند که رقیب استعماری و یا سایر کشورها از آن استفاده آزاد نمایند. از همین لحاظ افغانستان و مخصوصاً صفحات شمال و شمال غرب کشور مورد توجه خاص روسها قرار گرفت.

جهت کشف و استخراج مواد معدنی نیازی به سروی و تحقیقات تکنیکی، جیومورفولوجیکی و غیره و تهیه نقشه جبالوجی رول مهمی را در سکتور اقتصادی یک مملکت بازی میکند. بنابراین تحقیقات و تفحصات اساسی گروه جبالوجست های آلمانی (افغان جرمن بانیک کمپنی) که در اوایل قرن ۱۹ م صورت گرفته بود برای افغانستان بسیار مهم و ارزشمند تلقی میشد.

نقشه توپوگرافی در حقیقت تهداب یا اساس (بیسیک مپ) نقشه های دیگر یاد میشود از قبیل نقشه های تیماتیک که تنها یک موضوع واحد را ارائه می کند، از اینرو نقشه های توپوگرافی ارزش زیادی دارد. زمانیکه نقشه های توپوگرافی افغانستان تکمیل و به تعداد جبالوجست ها افزوده شد، در دهه ۷۰ م، گروهی از جبالوجست های آلمانی جهت سروی و تهیه نقشه جبالوجی به افغانستان آمدند ولی متأسفانه مانند هیئت هالندی که از طرف ملل متحد برای کشف و استخراج نفت در افغانستان مؤظف گردیده بود و همچنان روس ها قرارداد توريد و نصب دستگاه تصفیه نفت توسط کمپنی انگلیسی و غیره را، به بهانه آن که "نوعی زمینه یابی استراتژی است"، ممانعت کردند...، درحالی که امروز همان آلمان ها از طریق ناتو توانستند در ساحاتی که دیروز روسها اجازه دخول رانی دادند، مستقر شوند و به آرزوی خود برسند. مشخص تر این که آلمانها در آن سال موفق به تحقیقات و سروی نشدند و نتوانستند نقشه جبالوجی کل افغانستان را تهیه کنند. بنابراین صرف موفق به تهیه و چاپ نقشه جبالوجی ساحات جنوب و جنوب شرقی افغانستان شدند و آنرا در ۵۶ رنگ به مقیاس ۱:۱۰۰۰۰۰۰ به چاپ رسانیدند، که یک کاپی آنرا در ۱۹۸۸ م مادامی که در جرمنی در ریاست سروی جبالوجی وزارت حفظ محیط شهر هامبورگ کار میکردم، مطالعه نموده بودم.

روسها با استفاده از همان تحقیقات، نقشه ها و مطالعات کمپنی های آلمانی و امریکایی را شناسایی کردند و با خود بردند تا آنکه در تابستان ۱۹۷۷ که در انستیتوت مطالعات محیطی ریاست جنگلات وزارت زراعت مصروف تهیه نقشه فرش نباتی کشور «به اساس فوتو های هوایی و نقشه های توپوگرافی» بودیم، شادروان انجینر سید آقا انام رئیس جنگلات که شخص فعال و وطنپرست بود و در ساحة جنگلات و علفچرهای کشور خدمات قابل قدری را انجام داد، موضوع چاپ نقشه ۸۶ رنگ جبالوجی افغانستان را ضمیمه یک کتاب بزبان روسی که روسها تهیه کرده بودند به مبلغ ۳۰۰ هزار دالر از بودجه وزارت معادن و صنایع در ماسکو بچاپ رساندند و دولت آن را به مزایده گذاشت... ولی جناب دوکتور امیر احمد رئیس عمومی کارتوگرافی و کادستر از طبع آن اباورزید. بنابراین چاپ نقشه مذکور در انستیتوت مطالعات محیطی این ریاست چطور و با چه مبلغی امکان پذیر خواهد بود؟ چون رئیس عمومی کارتوگرافی و کادستر دوکتور امیر احمد (از تحصیل یافتگان شوروی وقت و یکی از اخلاصمندان شهید محمد داود خان رئیس جمهور بود، باعث تعجب من گردید که جناب شان با این همه دستگاه مجهز و فعال چطور قادر به چاپ نقشه مذکور نشدند.

بهر صورت آقای انجینر «اصغری» مدیر عمومی را که عمر شان دراز باد، در جریان گذاشتم و با مسیو «له لاند» متخصص فرانسوی که اصلاً انستیتوت مذکور به کمک کشور فرانسه فعالیت میکرد، بعد از غور و سنجش، طبع نقشه جبالوجی مذکور را که در داخل انستیتوت با دو پایه ماشینی که داشتیم صورت می گرفت، به مبلغ ۵۰ هزار دالر پیشنهاد کردیم.

روسها - با عجله - من و موسیوله لاند فرانسوی را به عمارت فابریکه جنگلک (جهت مذاکره) دعوت کرده، درباره چاپ نقشه و کتاب ضمیمه آن، خواستار معلومات شدند.

آنان، بعد از تشریحات ما، تا حدی وحشت زده شده، حیران ماندند که چطور دستگاهی به این کوچکی، قادر به چاپ چنان کار بزرگ شده است؟!... بنابراین، پس از شنیدن طمطراق ها و بابایی های فراوان شان (شاید فکر میکردند که ما هم از جمله گماشتگان شان هستیم) اظهار کردیم: این که چطور نقشه را چاپ می کنیم، مربوط به شیوه کار خود ما است. اگر فرمی کنید که مطابق شرایط داده شده شما است، ما آن را به همین ترتیب به طبع می رسانیم.

ایشان با غروری که داشتند، ناچار مجلس را خاتمه داده، گفتند: تا یک هفته دیگر، شمارا از تصمیم خود باخبر می سازیم.

از آن تاریخ مدت یک ماه سپری شد، جوابی از آنها به ما نرسید ولی بعد معلوم شد که روسها به ۵۰ هزار دالری که ما پیشنهاد کرده بودیم، قناعت نکردند - یعنی نخواستند چاپ نقشه را به دست افغانها بدهند - متعاقباً آنرا با یک عالم اسناد علمی دیگر محرمانه به شوروی بردند و معلوم نشد که آیا آنرا چاپ کردند یا این که مانند سایر اسناد علمی و تدقیقی از منابع طبیعی و صد ها قلم مواد و اشیای قیمتی و میلیون ها دالر از خزانه دولت، مستقیم و یا توسط گماشتگان خود، به بهانه های مختلف به ماسکو انتقال دادند و نابودش کردند.

خلاصه، علاوه بر آن که بخاطر صرفه جویی ۲۵۰ هزار دالر پول دولت، از انستیتوت مطالعات محیطی یک تشکر خشک و خالی صورت نگرفت، فساد اداری (مانند امروز) به اوج خود رسید و شبکه های جاسوسی و رشوت دهی آنها برای گماشتگان شان، دهان دولت مردان و اعضای پارلمان را بست ... هیچ کسی هم نمی توانست بر اهداف شوم آنها انگشت انتقاد بگذارد.

در اخیر، سند مهمی را که در آن زمان در مجله «نی نامه» به چاپ رسیده بود، به خوانندگان محترم "افغان جرمن آنلاین" تقدیم می کنم تا ثبوت انکارناپذیری باشد از چپاول همسایه بزرگ شمالی، به اصطلاح دوست افغانستان! و وطن فروشی و خیانت های خلقی ها و پرچمی های وطن ما... که چگونه سرمایه و دارایی های ملی و معنوی کشور را به شوروی انتقال دادند و به غارت بردند.

سر. ۴۲۴۹۰ / ۱۰ / ۶۱

د افغانستان دموکراتیک جمهوري دولت

د (مالی) وزارت

د (ریاست)

د (تعمیرات و تعمیرات) مدیریت

د (لری) خانگه

خاموشی

خلص مطلب:

مدیریت موسس گمرک همدان هرات

مکتوب نمبر (۲۲۷۱) ۱۰-۹-۱۳۶۱ مدیریت موسس گمرک هرات ریاست
موسس افغانستان بانک په مضمون ذیل لامل وړنده است:

((په تعلیق نامه شماره (۷۱۲۹) موع ۲-۹-۱۳۶۱ خپس گه
خپ ان خواهان امداد هدایت پیکر همدان هرات راجع په اجازه خروج
۸ ر ۲ ملیون دالر بوسيله رفیق دلزاده شده بودیم چين مبلغ چهار صد هزار
دالر دیگر نیز قابل انتقال په مسکو میباشد - پدینوسيله امداد واریم در مورد
مبلغ مذکوره نیز په گمرک همدان هرات هدایت لازم صادر فرمایند))

مراجعه تعمیری افغانستان بانک په سلسله * مکتوب (۱۱۷۰) مورخ
۲-۹-۱۳۶۱ بشما اطلاع گردید تا اجازه خروج مبلغ دالری مذکور از
گمرک داده شود.

هدالوکوسل
کیربالیه

کاپی په راست محترم موسس گمرک هرات

د د افغانستان بانک